

11 maj 2020

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över Nya regler för skolor med konfessionell inriktning SOU 2019:64

Läraryrskombundet har fått möjlighet att yttra sig till utbildningsdepartementet angående utredningen ”Nya regler för skolor med konfessionell inriktning”.

Sammanfattning av Läraryrskombundets synpunkter

Läraryrskombundet instämmer i utredningens förslag i stort, men skulle hellre se en ökad statlig kontroll över etableringen av fristående skolor generellt och inte specifikt enbart konfessionella.

Utredningen i korthet

Utredningen har haft i uppdrag att analysera regelverket för konfessionella inslag i skolväsendet och utifrån detta se om ändringar i skollagen behövs. Utredningens förslag kan delas in i fyra teman:

- 1) begrepp och definitioner,
- 2) ägar- och ledningsprövning samt tillsyn,
- 3) skolavslutningar och andra traditionella högtider,
- 4) etableringsstopp för fristående skolor och fritidshem med konfessionell inriktning.

Utredningen föreslår att definitionerna av begreppen undervisning och utbildning behöver justeras så att gränstragningen mellan dem blir tydligare. Utredningen bedömer vidare att det i skollagen bör införas definitioner av begreppen konfessionella inslag, konfessionell inriktning och icke-konfessionell inriktning. Syftet med definitionerna är att undvika tolkningssvårigheter.

Utredningen föreslår att det ska införas ett krav på att huvudmän måste försäkra sig om att barn och elever är införstådda med att det är frivilligt att delta i utbildningsmoment som innehåller konfessionella inslag.

De lämnar även förslag om att det ska uppställas ytterligare krav vid ägar- och ledningsprövning av enskilda som vill bli huvudmän för verksamheter enligt skollagen. Utredningen bedömer att det behöver göras en prövning av den enskildes förmåga att bedriva en utbildning som överensstämmer med vissa centrala demokratiska principer.

11 maj 2020

Utredningen föreslår att huvudmän för fristående skolor, förskolor eller fritidshem måste anmäla om de ska ha konfessionell inriktning på verksamheten till tillsynsmyndigheten. Det är endast att verksamheten ska ha en konfessionell inriktning som måste uppges, inte vilken konfession det handlar om

Utredningen föreslår att alla skolor, förskolor och fritidshem ska kunna ha avslutningar och andra traditionella högtider i lokaler som använts för gudstjänst. Det ska vara frivilligt att delta i aktiviteterna. Konfessionella inslag ska dock inte få förekomma. Barn och elever som inte önskar delta vid sådana tillfällen så långt som är möjligt ska erbjudas ett likvärdigt alternativ.

Utredningen föreslår även att ett etableringsstopp ska införas för fristående grund- och gymnasieskolor, förskoleklass och fritidshem med konfessionell inriktning.

Läraryrskombundets synpunkter

Läraryrskombundet välkomnar utredningens förslag att det ska införas definitioner av begreppen konfessionella inslag, konfessionell inriktning och icke-konfessionell inriktning. Det är av största vikt att begreppen är tydliga för att förhindra tolkningar som leder till missförstånd eller felaktigheter.

Läraryrskombundet instämmer även med utredningens förslag om att skärpa huvudmannens ansvar för att försäkra sig om att både elever och föräldrar är välld införstådda med att deltagandet i konfessionella inslag är frivilligt.

Läraryrskombundet instämmer i utgångspunkten att skolor, förskolor och fritidshem ska kunna fira avslutningar eller uppmärksamma högtider i gudstjänstlokaler, utan att konfessionella inslag får förekomma. Det är bra att detta tydliggörs.

Förslaget att ägar- och ledningsprövningen som görs inför godkännande av enskilda huvudmän, ska kompletteras med en prövning i förhållande till särskilt fastställda demokrativillkor, är symboliskt viktigt men förmodligen svårt att avgöra i förväg, innan en ny huvudman startat sin verksamhet.

Utredningen skulle enligt direktiven lämna författningsförslag så att det ska kunna gå att införa ett etableringsstopp för fristående skolor med konfessionell inriktning. Utredningen framhåller dock att detta inte är en självklarhet att genomföra, utan att ett etableringsstopp kan bryta mot internationell rätt. Detta är givetvis en väsentlig utgångspunkt att beakta.

11 maj 2020

Läraryrket skulle hellre se en ökad statlig kontroll över etableringen av fristående skolor generellt och inte specifikt för konfessionella. Detta skulle skapa bättre förutsättningar att ta ett samlat grepp över dimensioneringen av skolor och skapa bättre förutsättningar för blandade elevgrupper i samtliga skolor.

Läraryrket

Johanna Jaara Åstrand
Ordförande

Lisa Heino
Utredare